

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

V Košiciach uvidíte orla krikľavého

Tlačová správa

Košice, 2. marca 2018

Orla krikľavého je možné v prírode v okolí Košíc pozorovať v neďalekých Volovských aj Slanských vrchoch. Výstavu, zameranú na orla krikľavého, môžu Košičania a návštevníci Košíc od dnes navštíviť priamo v centre mesta – vo Východoslovenskom múzeu.

„Orol krikľavý patrí medzi menšie druhy orlov, je len o niečo väčší ako známejší myšiak lesný. Svoje slovenské druhové meno dostal podľa výrazného charakteristického hlasového prejavu. Je sťahovavý, zimuje zväčša vo východnej a juhovýchodnej Afrike. Na svojej púti preletí tam aj späť vzdialenosť až 20 000 km. Hniezdna populácia dosahuje na Slovensku 600 – 800 párov. Našimi údajmi prispievame k poznaniu celkovej európskej populácie. Výstava „Vysoko na krídlach – čo vieme o orlovi krikľavom“ približuje život druhu od vyliahnutia z vajička, cez súboj súrodencov na hniezde a proces kainizmu (agresivita staršieho mláďaťa voči mladšiemu), po vyletenie z hniezda a migráciu orlov krikľavých do ďalekej Afriky,“ hovorí Miroslav Dravecký z Východoslovenského múzea, kurátor výstavy.

„Na výstave sa dozviete, čo všetko potrebuje ornitológ k sledovaniu orlov, ku kontrole hniezd, ku krúžkovaniu mláďat, či o rôznych ochranných opatreniach, potrebných napr. na stabilizáciu orlích hniezd v prírode. Pripravený je tiež filmový dokument z dielne Ochrany dravcov na Slovensku, ktorý nasnímal známy tvorca Tomáš Hulík. To, čo sa deje v orlom hniezde, prezradia krátke videá. Nezabudli sme ani na najmenších návštevníkov, ktorí z pozorovacieho krytu budú môcť nahliadnuť do hniezda, kde orlica stráži mláďa. Počas trvania výstavy pripravujeme viaceré prednášky pre verejnosť i školské skupiny. Začíname hneď v marci, 7. a 8. marca v doobedňajších hodinách pre vopred ohlásené triedy. Viac informácií o pripravovaných podujatiach nájdete na [webových stránkach múzea](#) a sociálnych sieťach,“ spresňuje Dravecký.

„Výstava prezentuje aj metódy, ktoré na Slovensku chránia vtáky pred zranením, či úhynom na elektrických stĺpoch. Dochádza k nim po zásahu elektrickým prúdom, na nechránených konzolách. Monitoring realizovaný v rámci projektu [LIFE Energia](#) potvrdil, že toto nebezpečenstvo je aktuálne okrem iných druhov aj pre orla krikľavého. Používajú sa takzvané ekochráničky, či rôzne kryty, tie ponúkajú vtákovi bezpečné pristátie. Ekozábrany im prístup na nebezpečné stĺpy neumožňujú vôbec. Okrem nich je našim cieľom zabrániť tomu, aby vtáky narážali do drôtov elektrických vedení. Energetické spoločnosti umiestňujú prvky na zvýraznenie týchto prekážok tam, kde sme zistili zvýšené riziko nárazov,“ uzatvára Lucia Deutschová z Ochrany dravcov na Slovensku.

Pre ďalšie informácie kontaktujte: Miroslav Dravecký – kurátor výstavy miroslav.dravecky@vsmuzeum.sk, 0908

325 218, Lucia Deutschová, Ochrana dravcov na Slovensku, deutschova@dravce.sk, 0903 219 524

Doplňujúce informácie:

- Orol krikľavý patrí medzi menšie druhy orlov, je len o niečo väčší ako známejší myšiak lesný. Má dlhé doskovité krídla s rozpätím 1,5 m, ktoré sú zakončené pre orly typickými prstovitými letkami a krátky chvost. Samec a samica majú rovnaké tmavohnedé sfarbenie, s charakteristickými svetlými škvrkami zhora na krídlach a nad chvostom, viditeľnými najmä počas letu.
- V prírode môžeme najčastejšie pozorovať orla krikľavého krúžiť na oblohe alebo vysedávať na vyvýšených miestach ako sú stromy, stĺpy, stohy sena či slamy. Svoje slovenské druhové meno dostal podľa výrazného charakteristického hlasového prejavu.
- Orol krikľavý je sťahovavý druh. Zimuje zväčša vo východnej a juhovýchodnej Afrike. Na svojej púti preletí tam aj späť vzdialenosť až 20 000 km. Slovensko je jednou z významných európskych krajín, v ktorých orol krikľavý hniezdi. Hniezdna populácia u nás je na úrovni 600 – 800 párov. Celkovo v Európe tvorí hniezdnu populáciu 14 – 19 000 párov.
- V okolí Košíc je možné orla krikľavého pozorovať v neďalekých Volovských (11 párov) aj v Slanských vrchoch – (40 párov).
- U orla krikľavého je vyvinutý takzvaný kainizmus. Pojem vychádza zo známeho biblického príbehu o Kainovi a Ábelovi. Tento jav je najčastejší u orla skalného, tiež u orla krikľavého. Samica orla väčšinou znesie dve vajcia. Z nich sa vyliahnú dve malé orlíčatá, ale s časovým posunom dva až tri dni, čím získa staršie mláďa výhodu – je silnejšie. Voči slabšiemu súrodencovi je agresívne a útočí na neho, pričom ho nepustí k potrave, až kým mladšie mláďa nezahynie. Preto je v prípade týchto druhov, najmä orla skalného, vyvedenie dvoch mláďat bez pomoci človeka veľkou vzácnosťou. Takýto jav je nepriamo pozorovaný aj u iných druhov, a to najmä v prípade zhoršeného prístupu k potrave, kedy dospelý pár zvláda vychovať len jedno mláďa.

Viac o projekte LIFE13 NAT/SK/001272 ENERGIA sa dozviete na webovej stránke www.lifeenergia.sk. Projekt je podporený Európskou úniou v rámci programu LIFE a významnou mierou prispieva k zlepšeniu podmienok kritériových druhov vtákov v územiach siete Natura 2000.

